

POSTANOWIENIE

29 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Maciej Kowalski

na posiedzeniu niejawnym 29 stycznia 2026 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa J. Ł. i syndyka masy upadłości I. Ł.
przeciwko A. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w P.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej A. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z 23 maja 2024 r., I AGa 87/21,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;
2. zasądza od A. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. na rzecz syndyka masy upadłości I.Ł. i J.Ł. po 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego orzeczenia A. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w P. do dnia zapłaty.

(a.z.)

UZASADNIENIE

W skardze kasacyjnej wywiedzionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 23 maja 2024 r. pozwany wniósł o przyjęcie skargi do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

Skarżący podniósł, że w sytuacji gdy pozwany podnosi zarzut przedawnienia roszczenia, a powód twierdzi, że przerwał bieg przedawnienia roszczeń zawezwaniem do próby ugodowej bezpośrednio zmierzającym w celu dochodzenia roszczenia, to zawezwanie to powinno dotyczyć tego samego żądania. Jak natomiast wskazał Sąd Apelacyjny w niniejszej sprawie, żądanie sformułowane przez powoda w chwili zamknięcia rozprawy było pod każdym względem żądaniem odmiennym niż to sformułowane w pozwie, a tym bardziej to sformułowane w zawezwaniu do próby ugodowej (to żądanie różniło się nawet co do wysokości). Wobec powyższego i w świetle dotychczasowego orzecznictwa wymaga wyjaśnienia czy tak odmienne żądanie objęte wnioskiem o zawezwanie do próby ugodowej (tak pod względem faktycznym, prawnym, podstawy prawnej, wysokości roszczenia i wniosku o jego zasądzenie w sytuacji gdy powodowie w chwili jego składania byli współnikami spółki cywilnej), który ponadto nie został w całości złożony jako dowód w sprawie, może być uznane za zmierzające bezpośrednio w celu dochodzenia roszczenia, a w konsekwencji za przerywające bieg przedawnienia tego roszczenia, zwłaszcza w kontekście początkowego przebiegu niniejszego postępowania?

Zdaniem pozwanego istnieje także konieczność dokonania wykładni art. 5 k.c., ponieważ jego stosowanie, pomimo wielokrotnych wypowiedzi Sądu Najwyższego, w dalszym ciągu wywołuje poważne wątpliwości, co potwierdza zaskarżony wyrok. Koniecznym zdaje się wskazanie czy zarzucenie stronie nadużycia prawa podmiotowego w zakresie art. 676 k.c. wymaga konkretyzacji zarówno tego prawa, jak i wskazania poszczególnych norm społecznych, moralnych, obyczajowych, do których naruszenia doszłoby przez skorzystanie z tegoż prawa, zwłaszcza w okolicznościach niniejszej sprawy.

Wskazał ponadto, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, co potwierdzają podniesione zarzuty (celem uniknięcia zbędnych powtórzeń uczynił

je integralną częścią wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania) względem wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie. Sąd Apelacyjny bowiem w sposób nieuprawniony stwierdził, że złożony przez powodów wniosek o zavezwanie do próby ugodowej z 10 lipca 2012 r. został złożony bezpośrednio w celu dochodzenia tego samego roszczenia, którego uwzględnienia powodowie domagali się w przedmiotowym postępowaniu, a w konsekwencji doprowadził do przerwania biegu przedawnienia tego roszczenia, a Sąd Apelacyjny do niesłusznego jego uwzględnienia pomimo podniesienia przez pozwanego zarzutu przedawnienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Mając powyższe na względzie podkreślić należy, że cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez prawidłowe powołanie i wyczerpujące uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które - zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

W tym kontekście zauważyć trzeba, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wraz z uzasadnieniem jest odrębną konstrukcyjnie i funkcjonalnie częścią skargi (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) i nie jest rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie w innych częściach wniesionego środka prawnego argumentów na uzasadnienie podniesionych w nim twierdzeń (zob. postanowienia SN: z 22 kwietnia 2015 r., IV CSK 613/14 oraz z 30 maja 2001 r., III CZ 36/01, OSNC 2002, nr 2, poz. 22).

Odnosząc się w pierwszej kolejności do ujęcia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania podnieść należy, że zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono już, że jeżeli jako okoliczność uzasadniającą przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁴ § 2 w zw.

art. 398⁹ § 1 k.p.c.) wskazuje się istotne zagadnienie prawne, a więc zagadnienie poważne, wymagające pogłębionej analizy prawnej i wcześniej nierozstrzygane, to skarga taka nie może być jednocześnie oczywiście uzasadniona, a więc uzasadniona *prima facie*, bez podejmowania jakichkolwiek szczegółowych analiz i dociekań. To samo dotyczy zbiegu przesłanek w postaci oczywistej zasadności skargi oraz potrzeby wykładni przepisów prawa (zob. orzeczenia SN: z 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 577/17, i z 17 lipca 2019 r., III CSK 148/19).

W konsekwencji konstrukcja przedmiotowego wniosku skarżącego nie może być uznana za prawidłową.

Za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie dotychczas nierozstrzygnięte w orzecznictwie, a zatem takie, które cechuje się przymiotem nowości i którego wyjaśnienie może sprzyjać rozwojowi prawa (zob. np. postanowienia SN: z 21 stycznia 2022 r., I CSK 1285/22; z 24 kwietnia 2023 r., I CSK 4950/22; z 20 grudnia 2023 r., I CSK 4003/23). Powołanie się na przyczynę kasacyjną wymienioną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on znaczenie dla rozwoju prawa lub precedensowy charakter. Zagadnienie prawne powinno przy tym zostać oparte na konkretnych, powołanych we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przepisach prawa, które jednocześnie pozostają w związku z podstawami wniesionego środka prawnego. Zagadnienie takie musi zostać ujęte w sposób abstrakcyjny - tak, aby jego rozstrzygnięcie mogło uzyskać ogólniejsze znaczenie, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą. Konieczne jest także powołanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen przedstawionego problemu i zaprezentowanie możliwych kierunków interpretacyjnych (zob. np. postanowienia SN: z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13; z 16 grudnia 2021 r., V CSK 289/21; z 23 grudnia 2022 r., I CSK 3245/22; z 14 czerwca 2023 r., I CSK 1253/23; z 4 września 2023 r., I CSK 1862/23; z 31 stycznia 2024 r., I CSK 2718/23).

Analiza przedstawionego przez skarżącego problemu nie pozwala na przyjęcie, że podnoszona kwestia stanowi istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Nie ma ono bowiem charakteru

uniwersalnego, o czym przekonuje jego szczegółowość i silne powiązanie z konkretnym stanem faktycznym (odniesienie do stron postępowania). Oznacza to, że wskazane zagadnienie ma charakter kazuistyczny – co jak zostało wyjaśnione jest niedopuszczalne, a jego znaczenie nie wykracza poza rozpoznawaną sprawę. W istocie skarżący nie dąży do rozstrzygnięcia uniwersalnego problemu prawnego, ale weryfikacji trafności rozstrzygnięcia Sądu drugiej instancji (zob. postanowienie SN z 25 października 2023 r., I CSK 3247/23).

Zauważyć należy, że zaprezentowane uzasadnienie sprowadza się do przedstawienia wątpliwości pozwanego, co do stanowiska Sądu Apelacyjnego, który przyjął, że w sprawie doszło do przerwania biegu przedawnienia, nie zawiera natomiast stosownego wyводу, z wykorzystaniem doktryny i orzecnictwa, wskazującego na znaczenie odpowiedzi na przedstawione pytanie prawne dla rozwoju prawa (zob. postanowienie SN z 4 marca 2024 r., I CSK 6760/22).

Skarżący nie zaprezentował wymaganej argumentacji jurydycznej potwierdzającej, że zagadnienie to ma charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że istnieją co najmniej dwie równorzędne możliwości jego rozstrzygnięcia. Innymi słowy, nie przytoczył – co jest niezbędne - poglądów orzecnictwa i doktryny, które wskazywałyby na istnienie rozbieżnych interpretacji przywołanej regulacji i racje jurydyczne stojące za nimi (zob. postanowienie SN z 18 grudnia 2025 r., I CSK 3743/24).

Ponadto sformułowane przez skarżącego zagadnienie prawne nie jest zagadnieniem nowym. W stanie prawnym obowiązującym przed wejściem w życie ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw w orzecnictwie Sądu Najwyższego dominujący był pogląd zgodnie z którym, wniosek o zawezwanie do próby ugodowej – w swych granicach podmiotowych i przedmiotowych – stanowi czynność wymienioną w art. 123 § 1 pkt 1 k.c. tj. czynność zmierzającą bezpośrednio do dochodzenia roszczenia, jedynie w swych granicach podmiotowych i przedmiotowych (zob. wyroki SN: z 3 czerwca 1964 r., II CR 675/63, OSNCP 1965, nr 2, poz. 34, z 25 listopada 2009 r., II CSK 259/09, z 20 lipca 2017 r., I CSK 716/16, z 14 grudnia 2017 r., V CSK 154/17,

postanowienia SN z 17 czerwca 2014 r., V CSK 586/13, oraz z 10 kwietnia 2018 r., II CSK 694/17).

Powołanie się na potrzebę wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. m.in. postanowienia SN: z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; z 31 października 2023, I CSK 2890/23; z 30 listopada 2023 r., I CSK 5560/22, i z 21 grudnia 2023 r., I CSK 3439/23). Konieczne jest opisanie tych wątpliwości lub rozbieżności, wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (zob. np. postanowienia SN: z 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09; z 9 listopada 2023 r., I CSK 6588/22).

Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z 20 września 2023 r., I CSK 5136/22, potrzeba, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. oznacza, że określony przepis, istotny z punktu widzenia podstawy prawnej zaskarżonego orzeczenia, może być rozumiany na różne sposoby, a orzecznictwo i nauka prawa albo nie wypracowały w tym przedmiocie żadnego poglądu, albo prezentują rozbieżne stanowiska. W konsekwencji przyjąć należy, że nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa, podobnie jak nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy co do podnoszonych kwestii wyraził już swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę przyjętego stanowiska (zob. m.in. postanowienia SN: z 23 kwietnia 2015 r., I CSK 691/14; z 30 listopada 2023 r., I CSK 6472/22).

Wywody skarżącego nie czynią zadość wskazanym wymaganiom. Pozwany powołał kilka przypadkowo wybranych orzeczeń Sądu Najwyższego, ale z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie wynika, że zapadły one na tle identycznych lub podobnych stanów faktycznych oraz na czym polega różnica w stanowiskach Sądu Najwyższego przyjętych w przywołanych judykatach.

Ponadto skarżący nie wskazał argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także nie przedstawił własnej propozycji interpretacyjnej.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono już przy tym, że w świetle dominującej obecnie tzw. sytuacjonistycznej koncepcji zasad współżycia społecznego do skutecznego powołania się na sprzeczność z tymi zasadami czynności prawnej (art. 58 § 2 k.c.) lub wykonania prawa podmiotowego (art. 5 k.c.) nie jest konieczne skonkretyzowanie naruszonej zasady (normy) współżycia. Istotne pozostaje natomiast zbadanie całokształtu okoliczności sprawy i przedstawienie, w odniesieniu do tych okoliczności, argumentów świadczących o naruszeniu przyjętych w społeczeństwie reguł właściwego postępowania, wiązanych z ogólnie ujmowanymi zasadami słuszności, uczciwości, dobrymi obyczajami lub z zasadami dobrej wiary w rozumieniu obiektywnym (zob. np. wyroki SN: z 10 czerwca 2021 r., IV CSKP 81/21, i z 26 stycznia 2023 r., II CSKP 817/22).

Powołanie się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) stawia skarżącemu szczególnie wysokie wymagania. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, podzielanym przez doktrynę, oczywista zasadność skargi oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka będzie miała miejsce tylko wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły zarzucane uchybienia, jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania argumenty oczywiście uzasadniają zasadność wniesionego środka prawnego.

Skarżący nie przedstawił przekonujących od razu, widocznych *prima facie*, twierdzeń wykazujących racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu.

Uzasadnienie przesłanki przedsądu z art. 398 § 1 pkt 4 k.p.c. sprowadza się wyłącznie do polemiki ze stanowiskiem Sądu Apelacyjnego, który przyjął, że złożony przez powodów wniosek o zawezwanie do próby ugodowej z 10 lipca 2012 r. został złożony bezpośrednio w celu dochodzenia tego samego roszczenia. Nie wskazuje natomiast w sposób prawidłowy przepisów prawa, których naruszenie

mogłoby prowadzić do wydania rażąco wadliwego orzeczenia i tym samym wskazywać na oczywistą zasadność jego skargi.

Nie można bowiem uznać, że poprawne odwołanie się we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na zarzutu zaprezentowane w ramach podstaw wniesionego środka prawnego; jak zostało to już bowiem podniesione nie jest rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie w innych częściach skargi kasacyjnej argumentów na uzasadnienie przyjęcia jej do rozpoznania.

Nie ma przy tym znaczenia, że pozwany stwierdził, że czyni te zarzuty integralną częścią przedmiotowego wniosku. Argumentacja przytoczona przy uzasadnieniu podstaw kasacyjnych służy do wykazania zasadności wniesionego środka prawnego, a nie – co jest niezbędne przy podstawie kasacyjnej z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. - oczywistości naruszenia prawa, która powinna być dostrzegalna nawet przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. postanowienia SN: z 25 kwietnia 2022 r., I CSK 383/22, i z 15 września 2022 r., I CSK 1021/22).

Wadliwe z punktu widzenia oceny czy wniesiona skarga jest oczywiście uzasadniona jest także samo stwierdzenie, przy uzasadnianiu innej przesłanki przedsądu i bez powiązania z konkretnymi okolicznościami sprawy, że zaskarżony wyrok ze względu na nieprawidłową wykładnię i niewłaściwe zastosowanie bliżej określonych przepisów pozostaje orzeczeniem nieodpowiadającym prawu. Rolą Sądu Najwyższego nie jest bowiem dopasowywanie i łączenie ze sobą poszczególnych fragmentów skargi kasacyjnej, tak aby - zastępując skarżącego i działając na jego rzecz – doprowadzić do prawidłowego uzasadnienia wskazanych przyczyn kasacyjnych.

W sprawie nie zachodzi także nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę - w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 1¹ i 3 w zw. z art. 99 w zw. z art. 108 § 1 w zw. z art. 398²¹ w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. przy uwzględnieniu § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 oraz § 20

rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Suma zwrotu kosztów została rozdzielona na powodów w częściach równych zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z 16 listopada 2023 r., III CZP 54/23 (OSNC 2024, nr 6, poz. 57).

Maciej Kowalski

(a.z.)

[a.ł]